

Damptræffværker, som blive mere og mere almindelige. Ved Hjælp af disse udføres nu det Arbejde, i saa Dage, der hidtil har taget saa godt som hele Vinteren og skaffet mangfoldige Familier Ophold. Naar nu Vandarbejderne blive arbejdsløse — og som sagt, det bliver mere og mere almindeligt — saa have de, saaledes som Forholdene nu ere, ikke væsentlig Andet at ty til end Fattigvæsenet. Men nu tror jeg, det bliver en mere og mere almindelig Erkendelse blandt alle politiske Partier, baade Høire og Venstre, at den Slags Folk, som uden egen Skyld ere komne i Nød, maa og skulle ikke paa Fattigvæsenet. Naar den høitæredede Minister udtalte, at denne Lov var et Forsøg paa at komme udenom Fattigvæsenet, saa kan jeg for saa vidtfuldstændig give Ministeren Ret deri. Men jeg kan virkelig ikke indse, at det skulde være til Forlejnelse af Loven, at den er et Forsøg paa at komme udenom Fattigvæsenet. Thi der er en Mængde Mennesker, som under de nuværende Forhold ere nødsagede til at ty til Fattigvæsenet; men som virkelig i allerhøjeste Grad ere værdige til at undgaa at falde i Fattigvæsenets Favn. Der var maaske en Tid, da den nuværende Fattiglovgivning var nogenlunde retfærdig overfor de Arbejdsløse, fordi der var en Tid, da de, der vare arbejdsløse, som Regel betragtet, altid kunde faae Arbejde, naar de vilde. For Fattiglovgivning har altid været uretfærdig overfor gamle og hæderlige Fattige, men det kan godt være, at den Gang Fattigloven udkom, var det saaledes med de arbejdsløse Mennesker, at de kunde faae Arbejde, saa at Loven altsaa ikke i og for sig var saa uretfærdig. Men saaledes som Tiden nu er efter den indtraadte Arbejdsløshed, er det særlig paa Landet aabenbart, at der er mangfoldige Mennesker, som blive tvungne ind under Fattigvæsenet uden deres egen Skyld, og det er det, som jeg synes, at de forskjellige Løve, der ere blevne forelagte i den senere Tid, netop allesammen gaa ud paa at hjælpe disse Folk udenom Fattigvæsenet. Dette kunde jo ske derved, at man underkastede hele vor Fattiglovgivning en gennemgribende Reform, og det kunde maaske være meget heldigt, men saalænge der ikke er forelagt Lovforslag til en saadan gennemgribende Reform, synes jeg, at vi skulle se sthykkes lidt efter lidt, at hjælpe saa mange hæderlige Fattige, som muligt udenom Fattigvæsenet. Det foreliggende lille Lovforslag kunde efter min Overbevisning netop komme dem til Gode, som de andre Lovforslag ikke komne til Gode, nemlig saadanne, som i kortere eller længere Tid blive arbejdsløse, idet jeg antager, at det særlig vilde blive den Slags Mennesker,

som sit Understøttelse fra disse Kasjer. Det forekommer mig altsaa, at, naar vi Allesammen ere enige om, at der er Folk, som vi bør se at hjælpe, uden om Fattigvæsenet, maa der ogsaa kunne findes en Maade, hvorpaa det kan ske. Vi Forslagsstillere have nu gennem dette Lovforslag antydet, hvorledes vi synes, at man kan begynde en Løsning af disse Spørgsmaal overfor Arbejdsløsheden. Det er jo rigtignok ikke saa meget, men Gavn vil det altid gjøre. Jeg synes, at vi ere berettigede til at spørge de Herrer, som ikke ville gaa med til dette Lovforslag, hvad de da egentlig have tænkt paa at gjøre.

Jeg indrømmer, at i og for sig er det daarligt at hjælpe arbejdsløse Mennesker med Penge. Jeg indrømmer, at det var meget bedre, dersom man kunde staffe dem Arbejde, og dersom Folk kunde tjene saa meget ved deres Arbejde, at de kunde have noget at staa imod med i arbejdsløse Tider. Det at hjælpe med Penge, enten det er private eller offentlige Penge, er i Grunden altid en slet Hjælp, en Hjælp, som ganske vist kan virke demoraliserende paa dem, der modtage den. Men nu ere Samfundsforholdene en Gang saadanne, at Folk uden deres egen Skyld kunne blive arbejdsløse, og at der er mange Arbejderfamiljer, som ikke kunne hjælpe sig selv med den Løn, de have, selv om de gjøre de allertarveligste Forbringere. Selvfølgelig kunne vi alle være enige om, at det Samfund, hvor Forholdene ere saadanne, er i og for sig et slet Samfund, et umoralsk Samfund. Men nu er Tilstanden en Gang saaledes, og saalænge vi have et Samfund af den Art, saa slet og umoralsk kommer det an paa at finde Nødmidler herimod. Vi Forslagsstillere have ment, at dette Lovforslag kunde blive et saadant lille Nødmiddel, og det forekommer mig, at de Herrer, som afvise det, kunde gjøre os Andre og særlig dem, der kunde trænge til den Slags Hjælp, den Tjeneste at sige, hvad de da egentlig ville. De Herrer, og særlig den høitæredede Regjering, have vist, hvad de ville gjøre for at afhjælpe den Ulykke, der tines Arbejderne under Sygdom og Ulykkestilfælde, men det forekommer mig, at der er Grund til at gaa videre og tillige gjøre noget for at afhjælpe den Ulykke, der tines Arbejderne, naar de komme til at lide under Arbejdsløshed.

Hold: Den høitæredede Kultusminister udtrede, at Bestemmelserne i Lovene af 1867 og 1868 om Tilladelse for Kommunerne til med Amtsradaets Samtykke at give Bidrag til de Fattiges Kasjer, havde væsentlig brudt